

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Gž 28/05
07.07.2005. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Predraga Trifunovića, predsednika veća, Mirjane Grubić i Jasminke Stanojević, članova veća, u parnici tužioca AA, čiji su punomoćnici AB i AV, advokati, protiv tuženog "BB", koga zastupa direktor VV, čiji je zastupnik BV, advokat, radi naknade nematerijalne štete, odlučujući o žalbi tuženog izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Novom Sadu P. br. 9/2004 od 07.12.2004. godine, u sednici održanoj 07.7.2005. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana žalba tuženog i potvrđuje presuda Okružnog suda u Novom Sadu P. br. 9/2004 od 07.12.2004. godine, u stavu prvom i stavu drugom izreke.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Okružnog suda u Novom Sadu P. br. 9/2004 od 07.12.2004. godine, stavom prvim izreke, delimično je usvojen tužbeni zahtev i utvrđeno da je tuženi objavljivanjem crteža tužioca u svom časopisu "VV" izdanje br. GG iz 2003. godine povredio moralna autorska prava tužioca, te je tuženi obavezan da tužiocu na ime naknade nematerijalne štete zbog povrede moralnih autorskih prava isplati 200.000,00 dinara sa zakonskom zateznom kamatom počev od pravnosnažnosti presude do isplate, kao i da tužiocu na ime naknade troškova parničnog postupka plati 39.600,00 dinara, sve u roku od petnaest dana. Stavom drugim izreke, obavezan je tuženi da u sledećem narednom izdanju svog časopisa "VV" objavi ovu presudu. Stavom trećim izreke, odbijen je višak tužbenog zahteva preko dosuđenog iznosa na ime naknade nematerijalne štete zbog povrede moralnih autorskih prava od 200.000,00 dinara pa do traženog iznosa od 300.000,00 dinara sa zakonskom zateznom kamatom od pravnosnažnosti presude do isplate, kao i zahtev tužioca za objavljivanje presude u sredstvima javnog informisanja.

Protiv ove presude blagovremeno je izjavio žalbu tuženi, zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Vrhovni sud je ispitao pobijanu presudu u smislu čl. 365. ZPP i našao da je žalba neosnovana.

U postupku nije učinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. ZPP, na koju drugostepeni sud pazi po službenoj dužnosti a nema ni bitnih povreda odredaba parničnog postupka na koje se ukazuje u žalbi.

Okružni sud je, na osnovu izvedenih dokaza koji su ocenjeni u smislu odredbe čl. 8. ZPP, utvrdio da je tužilac po struci grafičar - dizajner, visokog umetničkog renomea, jer je Akademiju likovnih umetnosti završio u __, bio stipendista __, samostalno izlagao svoja dela na mnogim izložbama, kako u zemlji, tako i u inostranstvu, te da je za svoj rad u toj oblasti bio više puta nagrađivan. Tužilac je bio predsednik ____. Trenutno radi kao profesor ____. Inače, parnične stranke su imale dugogodišnju dobru poslovnu saradnju, zato što je tužilac stvarao vizuelni identitet časopisa "VV", koji izdaje tuženi. Tuženi je u pomenutom časopisu objavljivao crteže tužioca i plaćao mu redovno naknadu. Međutim, u toku 1995. godine odnosi su se poremetili, pa je počelo da dolazi do nesuglasica između tužioca i novoizabranog direktora i glavnog i odgovornog urednika tuženog. Iz tih razloga 2000. godine tužilac je zabranio tuženom objavljivanje njegovih crteža u časopisu "VV". No, i pored zabrane tuženi je u označenom časopisu - izdanju iz 2003. godine br. GG, na stranicama broj __. objavio crteže tužioca, bez njegove saglasnosti i odobrenja kao autora (bez zaključenog ugovora i ugovorene naknade). Pritom, tužiočevi crteži objavljeni su tako što su preko njih odštampani tekstovi. Dana 28.1.2004. godine tužilac je uputio tuženom pismeni zahtev radi naknade štete, na koji mu nije odgovoreno.

Na utvrđeno činjenično stanje, a imajući u vidu sadržinu pravne zaštite koja se tužbom traži, prvostepeni sud je pravilno primenio materijalno pravo i to odredbe čl. 2., čl. 15., čl. 17. i čl. 172. Zakona o autorskim i srodnim pravima, kada je odlučio kao u izreci pobijane presude. Razloge koje je dao Okružni sud prihvata i ovaj sud.

Naime, citirani zakonskim odredbama određeno je da autorsko pravo uživa autorsko-pravnu zaštitu ukoliko dođe do povrede. Međutim, za građansko-pravnu zaštitu autorskog prava moraju da budu ispunjeni i posebni uslovi: da je došlo do povrede autorskog prava iz zakona ili ugovora, da postoji odgovornost za štetu, uzročna veza između radnje odgovornog lica i nastale štete, kao i da je autor pretrpeo štetu povredom prava iskorišćavanja ili da je njegovo moralno pravo povređeno. Inače, povreda moralnih autorskih prava može se izvršiti i neobjavljivanjem imena i prezimena autora prilikom svakog javnog saopštavanja dela, s obzirom da autor ima isključivo pravo da njegovo ime, pseudonim ili znak budu naznačeni na svakom primerku dela odnosno navedeni prilikom svakog javnog saopštavanja dela, zajedno sa pravom da objavi svoje delo i da odredi način na koji će to

primkom svakog javnog saopštavanja dela, zajedno sa pravom da objavi svoje delo i da odredi način na koji će to učiniti.

U konkretnom slučaju, tuženi je u svom časopisu, bez saglasnosti i odobrenja tužioca - autora, objavio njegove crteže, preko njih štampajući i tekstove, pa je na taj način povredio integritet autora i njegova moralna autorska prava, zbog čega je dužan da mu plati naknadu.

Pri okolnosti da je u dokaznom postupku utvrđeno koje autorsko delo tužioca je tuženi iskoristio a da, prethodno, nije dobio saglasnost autora, bez uticaja je na drugačiju odluku, navod u žalbi "da nije dovoljno cenjen kontekst tekstova u časopisu u kome su objavljeni radovi tužioca".

Kako je detaljnom analizom izvedenih dokaza prvostepeni sud razjasnio kada je i na koji način tužilac zabranio tuženom objavljivanje njegovih crteža irelevantno je ukazivanje podnosioca žalbe da tužilac to nije učinio u pismenoj formi.

Neosnovano se ističe u žalbi da visina dosuđene naknade nije pravilno odmerena. Ovo iz razloga što je Okružni sud vrednovao formu materijalizacije autorskog dela tužioca, ličnost stvaraoca, značaj povređenog dobra i sve okolnosti slučaja, tako da je tuženi obavezan da tužiocu isplati adekvatnu naknadu zbog povrede moralno-pravne komponente autorskog prava, uz objavljivanje presude u svom časopisu "VV" na osnovu čl. 172. Zakona o autorskih i srodnim pravima - vid zaštite autorskog prava i satisfakcije autoru.

Ostalim navodima u žalbi napada se ocena izvedenih dokaza a prvostepeni sud je izvršio pravilan izbor dokaznih sredstava i o tužbenom zahtevu odlučio posle savesne i brižljive ocene svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno, kao i na osnovu rezultata celokupnog postupka.

Pravilna je i odluka o troškovima parničnog postupka, jer je doneta ispravnom primenom čl. 154. i čl. 155. ZPP.

Na osnovu čl. 368. ZPP, odlučeno je kao u izreci.

Predsednik veća - sudija

Predrag Trifunović, s.r.

Za tačnost otpravka

vg